

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. XI. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

cilis, sed simpliciter; quia anathema dicit afflicti, eam dari tantum ad facilius posse: ergo ex Concilio saltem infertur, nos sine hac gratia (si non ex natura rei, saltem ex lege DEI) non posse totam legem servare, sive omnia facere; nam, quod nullum actum bonum facere possumus, non vult Concilium; est enim certum, quod peccator non tantum opus naturale, sed etiam supernaturale, scilicet actum fidei, vel spei, vel alterius virtutis, qui sit meritorius de congruo, possit elicere cum gratia actuali sine gratia habituali. Equidem responderi potest, Concilium loqui de actibus, seu præceptis supernaturalibus, ut explicavimus n. 105. sed hoc ipsum iam fideles debet abstertere à perseverantia in statu peccati; quia sic saltem præcepta supernaturalia, quæ sæpe urgent, ordinariè novis peccatis violant.

131. Prob. tamen hæc altera pars conclusionis 2. efficacius etiam de lege naturali. Concilium Arausicum II. can. 13. ait: *Arbitrium voluntatis, in primo homine infirmatum, nisi per gratiam baptismi, non potest reparari: sed gratia baptismi est gratia sanctificans; hæc enim tunc infunditur, etiam parvulis, qui alterius gratiæ capaces non sunt: ergo. Subsumo: atqui arbitrium est infirmatum ita, ut non possit totam legem naturæ servare ex n. 126. & seq. ergo debet per gratiam sanctificantem reparari, ut hæc servare queat. Et hæc est ratio S. Thomæ. 1. 2. q. 109. a. 4. in corp. ubi ait, arbitrium non posse implere mandata sine gratia sanante, hoc est, reparante.*

Nec dicas, modò homo semel habuerit gratiam, jam ipsum esse sanatum, quamvis gratiam iterum perdat; cum non simul perdat fidem, & spem; nam, quamvis post iterum perditam gratiam non omni priori modo infirmetur liberum arbitrium, tamen valde infirmatur: & ut ait S. Thomas 1. 2. q. 109. a. 8. in corp. homo, qui est in peccato mortali, est averfus à DEO, nec habet cor suum confirmatum in DEO, tanquam ultimo fine: ergo non potest constanter bene uti creaturis, nec convenienter ordinare suas actiones, ita, ut non sæpe cadat, & ad creaturam potius convertatur quam ad DEUM.

132. Prob. 3. Ex Patribus, qui (ut ait Suarez, in iis evolendis diligentissimus) nobiscum sentiunt, si omnes eorum textus simul sumantur (quamvis fortè unus, & alter seorsim, posset aliter exponi) Sic S. Gregorius homil. 11. in Ezechielem post medium ait: *Peccatum quippe, quod per penitentiam citius non deletur, aut peccatum est, aut causa peccati, simul & pœna peccati; omne enim, quod prius committitur, peccatum est: sed si citius penitendo non tergitur, iusto iudicio omnipotens DEUS obligatam peccatis mentem etiam in culpam alteram permittit cadere.* S. Augustinus l. de spiritu & litera, c. 26. loquens de lege naturali (quia loquitur de decalogo) ait, illud Apostoli ad Rom. 2. v. 13. *Factores legis justificabuntur: non esse ita intelligendum, tanquam per opera, non per gratiam justificentur: . . . sed, inquit, sic intelligendum est: Factores legis justificabuntur, ut sciamus, aliter eos non esse factores legis, nisi justificentur: ut non justificatio factoribus accedat, sed, ut factores legis justificatio præcedat.*

133. Prob. 4. rationibus, vel saltem con-
B. P. Ant. Mayr Theol. Tom. I.

gruentis 1. Experientia ostendit, neminem etiam ex fidelibus diu hære in uno peccato gravi, & contra omnes concupiscentias constanter dimicare, nec in alia peccata labi. 2. Protectio Spiritus Sancti, vi cuius homo custoditur à peccatis, & juvatur, ad vincendas longo tempore omnes malas concupiscentias, est insigne beneficium, quo sunt indigni, etiam fideles, si in peccato perseverent. 3. Abstinere diu à peccatis gravibus exigit sanè cor obfirmatum firmissimo proposito contra omne peccatum: atqui tale non habet, qui diu in statu peccati perseverat: ergo.

ARTICULUS XI.

Solvuntur Objectiones.

134. **O**B. 1. contra 1. conclusionem. Scripturæ & SS. Patres loquuntur universaliter de omnibus tentationibus, quando adstruunt necessitatem gratiæ: ergo etiam ad vincendas tentationes leves necessaria est gratia. prob. ant. Scripturæ tantum simpliciter vocant tentationem, etiam illam, quam vinci sine gratia posse negant, c. g. dicunt: *Et ne nos inducas in tentationem. Matth. 6. v. 13.* SS. Patres dicunt, quaslibet tentationes vinci non posse: sic S. Gregorius cit. n. 125. dicit cuiuslibet tentationis, & S. Chrysostomus ibidem cit. dicit, *omnes tentationes.* Resp. dist. antec. & Scripturæ, ac Patres loquuntur de tentationibus gravibus, quæ simpliciter dicuntur tentationes. conc. ant. loquuntur de omnibus etiam levibus. neg. ant. & conseq. Scriptura ad mentem SS. Patrum exponenda est, & SS. Patres etiam exponendi sunt, ita, ut non sibi contradicant: ergo non possunt intelligi de quavis levi tentatione; cum aliàs homo nihil boni naturalis posset liberè facere, ut probatum n. 121. quod tamen est contra SS. Patres, & Scripturas n. 85. & seq. adductas.

Unde etiam Bellarminus, tom. 4. contr. 3. l. 5. de grat. & lib. arb. c. 7. ait, fortasse auctores, qui videntur quoad hanc sententiam inter se contrarii, posse conciliari; eoquod illi, qui dicunt, aliquas superari sine gratia posse, loquantur tantum de tentationibus levibus: alii autem, qui negant ulla tentationes sine gratia superari posse, simul dicant, leves tentationes non esse simpliciter vocandas tentationes, adeoque sua assertione complectantur tantum graves tentationes: & sic ipse Bellarminus nostræ assertioni apparenter tantum, non autem reverà contrarius est; nam loco citato ait, levissimam titillationem non mereri nomen tentationis. Quod attinet ad S. Chrysostomum, is ita habet: *Omnes, ut ita dicam: sic enim ex Græco verti debet, ut bene advertit Suarez: hæc autem additio, ut notat idem Eximius l. 1. de grat. c. 23. n. 16. utique restringit vocem omnes, sic ut non prorsus omnes significet. Dicunt quidem aliqui, ea verba non reperiri in aliqua editione. sed rectè ait Arriaga, licet una, aut altera versio, ea verba omittat, sufficere, quod ea communiter in plerisque versionibus habeantur. vide hunc*

Q

hunc auctorem *disp. 40. de gratia sec. 1. n. 9.* de hoc textu agentem.

135. Ob. 2. Concilium Arausicum II. c. 9. ait: *Divini est muneris, cum . . . pedes nostros à falsitate, & injustitia tenemus. & c. 17. Nul- lus miser de quacunque miseria liberatur, nisi, qui DEI misericordiam prævenitur*: ergo. Resp. cum Suarez *l. 1. de grat. c. 23. n. 27.* hos, & similes textus Conciliorum, & Patrum, intelligendos esse vel de victoria Christiana, hoc est, utili ad salutem (de qua S. Thomas citatus *n. 119.*) vel de tentationibus gravibus, quæ in sensu morali vo- cantur simpliciter tentationes; cum leves non sim- pliciter ita vocentur: vel etiam eos textus velle dicere, quòd indigeamus auxilio gratiæ ad vincendas tentationes omnes in sensu quasi ac- comodo, eò quòd frequentissimè indigeamus gratiæ ad eas vincendas.

Quando autem S. Augustinus *l. 1. confes- sionum c. 7.* dicit, nos nec brevissimo tempore posse esse sine peccato, absque auxilio DEI, de- bet planè exponi mitius; aliàs enim etiam, dum dormimus, non naturaliter, sed ex gratia non peccaremus: item nunquam possemus sine gra- tia facere minimum aliquid bonum; quia eti- am per istud abstinemus aliquo tempore à pec- cato: unde vel S. Doctor ibi agit de victoria ten- tationum utili ad salutem, vel loquitur cum ali- qua exaggeratione: vel intelligendus est de tem- pore tentationis valde vehementis. Adde, S. Au- gustinum malè eo loco citari; cum ibi tantum dicat, primis diebus infantes mala agere, qua- tenus expallefcunt, vel importunè flent &c. quæ sunt peccata tantum materialia. Sic quoque ex- ponenda sunt, si fors unius aut alterius ex anti- quioribus similia circa hanc rem ambigè dicta objiciantur.

136. Ob. 3. In singulis tentationibus est orandum: ergo ad vincendas singulas necessaria est gratia. Confirmatur. Oratio debet fieri cum fide: sed fides non datur sine gratia: ergo ne- cessaria est gratia. Resp. nego conf. Rectè mo- nemur, ut in singulis tentationibus oremus; quia, ut ait Suarez *l. 1. de grat. c. 26. n. 9.* in singulis est periculum, & incertum est, quando gratia sit necessaria: potèstque esse, aut fieri tentatio gravis, & ut hæc impediatur, meritò oramus. Dein, etsi possumus leves tentationes vincere, tamen sæpe sine gratia non vincemus ex nostra culpa; unde orandum est, ut gratiam impetre- mus. Ad confirm. dist. conc. fides est neces- saria ad orationem, conc. conf. ad vincendam levem tentationem, neg. conf. Aliud est, ait Suarez *loc. cit. cap. 27. num. 23.* medium proximum vincendi tentationem, aliud medium im- petrandi auxilium; potèst enim ex fide peti, seti orari etiam pro impetranda gratia tantum naturali, sicut, si petimus pluvias. Unde ex hoc saltem non probatur necessitas gratiæ super- naturalis. Sed neque probari potèst, oratio- nem esse necessariam ad vincendam quamvis singularem levem tentationem, quamvis præci- piatur, ut oremus, ut non intremus in tentatio- nem gravem, seu simpliciter dictam.

137. Ob. 4. Saltem semper debet adesse gratia extrinsecæ protectionis, quæ impediatur, ne dæmon hominem tentet pro suo libitu; si enim hoc ei permetteretur, nemo posset etiam levem

tentationem superare: ergo etiam ad tentatio- nem levem superandam necessaria est gratia. & certè Bellarm. *loc. cit. num. 123.* ait, sibi sufficere hanc gratiam, quòd DEUS non permittat dæ- monem sævire, quantum vellet. Resp. nego suppositum; si enim dæmoni permetteretur ten- tare hominem pro libitu, tunc tentatio non am- pliùs esset levis, sed gravis. Dices. Ergo jam est gratia, quòd tentatio sit levis. Resp. sit nos loquimur ex supposito, quòd tentatio sit levis; unde unde proveniat. Cæterùm Suarez *l. 1. de grat. c. 23. n. 23. & seq.* ubi hanc objectionem fuscè pertractat, ait, providentiam illam DEI, per- mittentis dæmoni tantum, & non amplius, non esse necessariò specialem, sed spectare ad gene- ralem cursum providentiæ. Ulteriùs ait, etsi dæ- moni fors plus permetteretur, tamen sæpe non tentaturum ampliùs, seu graviùs ob multas ra- tiones quas ibi adducit. Arriaga *disp. 40. de grat. sec. 1. num. 11.* addit, dæmonem, cum ob suam damnationem debeat in tormentis manere, non habere potentiam ex se tentandi hominem: & hinc à DEO ipsi tantum in pœnam hominis permitti, ut hunc leviter tentare possit: & hinc quòd dæmoni non permittatur, ut graviùs ten- ter, non esse propriè gratiam collatam homini, sed tantum minorem pœnam, nisi quatenus hæc ipsa minor pœna possit aliquo modo dici gratia, sicut gratia potèst dici dilatio mortis: at addit hic auctor, hinc non esse sermonem de gratia, in hoc tantum sensu accepta, sed de positivo spe- ciali favore, non tantum minuente pœnam, sed magis homini favente.

138. Ob. 7. Homo per peccatum consti- tutus est in ultimo termino damnationis, hoc est, meritis est statim damnari, adeoque indi- gnus est omni auxilio: ergo omnis concursus DEI, & maximè omnis cogitatio congrua, est gra- tia DEI: sed sine concursu DEI, & cogitatione congrua non potèst vinci ulla tentatio: ergo. Resp. Hoc argumentum probat, hominem nul- lum prorsus posse bonum opus facere, sine gra- tia, quòd falsum esse probavimus à *num. 84.* In forma distinguo 2. partem antecedentis. Ho- mo indignus est omni auxilio, ita, ut etiam na- turali exigentia ad omne auxilium, etiam tantum naturale, actu spoliatus sit. neg. ant. ut spolian- dus sit eà etiam exigentià, quando erit actu dam- natus, seu existens in termino damnationis, conc. ant. & neg. conf.

Quamdiu homo adhuc est viator, tamdiu juxta cursum ordinarij causarum secundarum, debetur ei concursus aliquis DEI, & aliquoties etiam aliqua cogitatio congrua, ut probatum *num. 100.* sicut enim differtur damnatio, ita eti- am differtur status, in quo carere debeat omni concursu ad bonum, aut omni cogitatione con- grua; aliàs deberet etiam dici, quòd ipsa con- servatio talis hominis sit specialis gratia; quia etiam eà est indignus in aliquo vero sensu: sed non est ita indignus ut non nisi per specialem na- turalem gratiam conservetur.

139. Ob. contra 2. conclusionem. Si quis semel superavit tentationem, tunc altera vice facilis, & tertia adhuc facilis eam vincit: ergo ex eo, quòd tentatio levis per se diu du- ret, non fit moraliter impossibilis ejus victoria: ergo potèst homo omnes, etiam coacervatas le-
ves

ves tentationes vincere. prob. ant. per repetitos actus acquiritur habitus, seu facilitas: ergo facilior est victoria posterior, quam prior. Hæc obiectio non est tam difficilis, quam putat Arriaga, suppositâ doctrinâ de habitibus, suis communi inter nostros, scilicet, quòd habitus voluntatis acquisiti stent in speciebus experimentalibus, representantibus delectationem in obiecto, & in negatione specierum representantium molestiam in eo, vel delectabilitatem æqualem in obiecto opposito, de quo in Philosophia agitur. Unde falsum est, quòd per omnes actus acquiritur facilitas ad alios similes; sæpe enim augetur difficultas.

Sic sub initium anni sæpe studiosi una, aut altera vice, diligenter student: at mox representata delectatione otii oppositi, & molestiâ studiorum, cessant. Sic sæpe, qui semel, vel secunda vice, gustavit medicinam amarissimam, non se finit tertia vice persuaderi. Sic, qui passus est unam, vel etiam alteram injuriam, non semper patitur tertiam. His suppositis, in forma, neg. ant. ad probationem dist. ant. per repetitos actus semper acquiritur habitus. neg. ant. aliquando, con. ant. & neg. con. nam non semper victoria prima tentationis relinquit speciem experimentalem, quæ representet delectationem in suo obiecto e. g. in continentia ab illicitis voluptatibus, vel in patientia contumeliarum: sed, præsertim, in non habentibus gratiam, relinquit speciem magnæ molestiæ, quæ dein auget difficultatem. Fateor, sæpe post repetitos actus, per gratiam fieri leviores postea victorias; sed hoc non pugnat contra nostram assertionem.

140. Ob. 7. Si homo non habet potentiam moralem vincendi omnes tentationes, tunc nec habet potentiam moralem vincendi unam: sed hoc est contra nos: ergo. prob. ma. ponamus, cumulum tentationum, moraliter invincibilem, constitui ex centum tentationibus: ponamus etiam, hominem jam vicisse nonaginta novem tentationes, quod potest fieri in hac suppositione; quia unamquamque potest moraliter vincere, & nonaginta novem nondum sunt totus cumulus, qui moraliter necessitat: in hoc casu talis homo non poterit moraliter vincere ultimam: ergo. prob. ant. si posset in hoc casu vincere tentationem ultimam, posset moraliter vincere totam necessitatem moralem, quod est in terminis absurdum: ergo. Hoc argumentum probaret, posse moraliter cum ordinaria gratia vitari omnia peccata venialia, contra Tridentinum sess. 6. can. 23. in forma neg. ma. ad prob. neg. ant. quia in hoc casu homo poterit moraliter illam ultimam tentationem vincere. ad prob. iterum neg. ant. nam tota necessitas moralis in hoc casu non est devoluta ad ultimam tentationem, sed jam est per partes victa in antecedentibus victoriis.

141. Necessitas tota moralis (quod bene notandum) est divisibilis, & in hoc casu est divisiva in singulas tentationes; unde singulas vincendo vincit homo semper aliquam partem necessitatis moralis, adeoque in ultima tentatione tantum habet vincendam adhuc unam partem. Potest autem homo quamvis partem necessitatis moralis distributivè sumptam vincere, etiam moraliter, licet non possit vincere omnes simul; nam necessitas moralis non est necessitas absoluta,

sed tantum talis, ut propter maximam difficultatem fundamentum præbeat, ad prudenter judicandum, quòd non sit vincenda. Habemus autem fundamentum prudens in infirmitate naturæ, & repetitis tentationibus ad judicandum, hominem sine gratia non esse victurum omnes.

Sicut autem hoc fundamentum nititur pluribus collectivè tentationibus, ita minuitur per ablatas, seu jam victas aliquas tentationes: nec, positis jam nonaginta novem victoriis, amplius habemus fundamentum ita prudens, firmiter judicandi, hominem centesimam non superaturum. Ex quo sequitur, hominem posse omnes partes necessitatis moralis, distributivè sumptas, vincere moraliter, non autem omnes collectivè sumptas. Unde, si homo omnes centum tentationes vinceret, (quod tamen nunquam fiet) vicisset eas physicè, non moraliter, hoc est, vicisset nihil agendo absolute supra suas vires, sed tamen modo ita extraordinario, quem nemo prudenter judicasset eventurum. Modus autem hic extraordinarius non stetit in qualibet victoria distributivè, sumpta, sed in omnibus collectivè sumptis. Si tamen velis dicere, quòd in singulis tentationibus vincendis in hoc casu fuisset partialis aliquis modus extraordinarius, non quidem multum refragor, quamvis saltem de primis, fors difficulter probetur: in quibus autem inceperit, non possumus determinare. vide hac de re etiam tract. de DEO an. 642.

ARTICULUS XII.

Solvuntur reliquæ Objectiones.

142. Ob. 8. contra 4. conclusionem. Præcepta DEI sunt facilia: ergo debent absque gratia moraliter posse servari: ergo etiam debent tentationes graves contra eorum observationem moraliter posse vinci. Confirmatur. Ad peccandum graviter non sufficit libertas tantum physica, sed requiritur moralis: atqui hæc juxta nos non daretur: ergo. Resp. dist. ant. Præcepta DEI sunt facilia sine gratia. neg. ant. cum illa, conc. ant. & neg. con. In primis præcepta supernaturalia sunt omnino impossibilia sine gratia: at quia gratia ex parte sua non deficit, quando datur obligatio ea adimplendi, facilia redduntur. Idem dic de aliis præceptis. Nec dicas cum Arriaga, sic non præcepta esse facilia, sed tantum gratiam promitti, nam retorqueo in primis in præceptis supernaturalibus: dein possunt ipsa præcepta dici facilia ex suppositione gratiæ, ut multa alia facilia dicuntur, facta aliqua suppositione auxilii alterius: sic dicimus facile esse iter homini, de quo scimus eum esse instructum equo, licet sine hoc esset iter difficile.

143. Ad confirm. dist. ma. Ad peccandum graviter requiritur libertas moralis, hoc est, conjuncta cum advertentia ad malitiam, ut transgressio possit imputari ad culpam. con. ma. hoc est, libertas sine difficultate moraliter invincibili